

NÁVRH

VZN č. 4/2025

**o podmienkach poskytovania opatrovateľskej služby
a konaniach vo veciach sociálnej služby**

Oblasť zastupiteľstvo v obci Dlhé nad Cirochou, na základe § 6 ods. 1,
písm. f a g zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších
predpisov a ustanovenia zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský
zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) prijalo
Všeobecne záväzné nariadenie č. 4/2025

Úvodné ustanovenia

Všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len VZN) ustanovuje podmienky, na základe ktorých obec Dlhé nad Cirochou pri výkone samosprávnej pôsobnosti rozhoduje o poskytovaní opatrovateľskej služby občanom obce Dlhé nad Cirochou o zabezpečení poskytovania ďalších sociálnych služieb u iného verejného poskytovateľa sociálnej služby, ak nemôže túto sociálnu službu poskytnúť obec Dlhé nad Cirochou a ak s tým fyzická osoba, ktorá žiada o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby súhlasí, alebo obec zabezpečí poskytovanie sociálnej služby u neverejného poskytovateľa.

Opatrovateľská služba

(1) Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby.

(2) Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnych službách zodpovedajúce činnostiam, ktoré podľa integrovaného posudku fyzická osoba nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať s dohľadom, v rozsahu ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom pre stupeň odkázanosti tejto fyzickej osoby, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby v zmluve o poskytovaní sociálnej služby nedohodne na nižšom rozsahu.

Úkony a dohľad v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby

Časť I - Sebaobslužné úkony

a) Hygiena

1. osobná hygiena

– hygienická starostlivosť o jednotlivé časti tela: ruky, tvár, zuby, nechty (holenie, česanie, umývanie, make-up, odličovanie, strihanie nechtov na rukách a na nohách, aplikácia krémov, masti, prípadne medikamentov),

2. celkový kúpeľ

– hygienická starostlivosť o celé telo vo vani, prípadne v sprche s umytím vlasov (celkový kúpeľ sa vykonáva vždy vo vani alebo v sprchovacom kúte),

b) Stravovanie a dodržiavanie pitného režimu

1. porciovanie stravy,
2. obsluha (prinesenie stravy a nápoja na dosah klienta),
3. kŕmenie a pomoc pri pití,

c) Vyprázdnovanie močového mechúra a hrubého čreva

1. sprievod na toaletu,
2. pomoc pri vyzliekaní, obliekaní,
3. účelná očista po toalete,
4. sprievod z toalety,
5. podanie podložnej misy, močovej fľaše s následným očistením podložnej misy (fľaše),
6. ochrana osobnej a posteľnej bielizne pred znečistením (nasadenie a výmena plienky),

d) Obliekanie, vyzliekanie

1. výber oblečenia (rozpoznanie jeho správneho vrstvenia a farieb),
2. obliekanie, obúvanie,
3. vyzliekanie, vyzúvanie,

e) Mobilita, motorika

1. sprievod pri chôdzi (chôdza po rovine, po schodoch),
2. pomoc pri vstávaní z lôžka, pomoc pri líhaní na lôžko,
3. polohovanie,
4. pomoc pri manipulácii s predmetmi (napríklad pri uchopení lyžičky, zapínaní gombíkov),
5. obsluha a premiestňovanie predmetov dennej potreby.

f) dodržiavanie liečebného režimu

1. nákup liekov,
2. podávanie liekov a aplikácia mastí,
3. kontrola glykémie glukomerom,
4. odmeranie krvného tlaku, pulzu a telesnej teploty,
5. aplikácia liečiva subkutánne (napríklad inzulínu),
6. polohovanie.

Časť II - Úkony starostlivosti o svoju domácnosť

- a) nákup potravín a iného drobného spotrebného tovaru,
- b) príprava jedla, varenie, zohrievanie jedla,
- c) donáška jedla do domu,
- d) umytie riadu,
- e) bežné upratovanie v domácnosti,
- f) obsluha bežných domácich spotrebičov,
- g) starostlivosť o bielizeň (pranie, žehlenie),
- h) starostlivosť o lôžko,
- i) vynášanie drobného odpadu do zbernej smetnej nádoby,
- j) donáška uhlia, donáška dreva, vynesenie popola, donáška vody, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie,
- k) ďalšie jednoduché úkony spojené s prevádzkou a udržiavaním domácnosti (administratívne úkony spojené s vedením domácnosti, napríklad zabezpečenie úhrady platieb).

Časť III - Základné sociálne aktivity

- a) sprievod
 1. na lekárske vyšetrenie,
 2. na vybavenie úradných záležitostí,
 3. do školy a školského zariadenia, zo školy a školského zariadenia, do zamestnania a zo

- zamestnania,
4. pri záujmových činnostiach,
- b) predčítanie pre fyzickú osobu, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca najmä pri vybavovaní úradných záležitostí, pri vybavovaní úradnej a osobnej korešpondencie a pri nakupovaní,
- c) sprostredkovanie komunikácie pre fyzickú osobu, ktorá je nepočujúca, má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť alebo je hluchoslepá najmä pri nakupovaní a pri záujmových činnostiach.

Časť IV - Dohľad

Inštruovanie, usmerňovanie, monitorovanie a kontrola fyzickej osoby pri plánovaní, príprave a vykonávaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít.

- (3) Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe,
- a) ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba,
- b) ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- c) ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa zákona č. 447/2008 Z.z.
- d) ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.
- (4) Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe
- a) vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení,
- b) vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba,
- c) ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac 40 hodín mesačne.
- (5) Opatrovateľská služba sa poskytuje prednostne v domácom prostredí.
- (6) Opatrovateľská služba sa poskytuje v pracovných dňoch v čase od 7.30 hod. do 15.30 hod. individuálne podľa vzájomnej dohody prijímateľa a poskytovateľa opatrovateľskej služby prostredníctvom opatrovateľiek, s ktorými obec uzatvára pracovný pomer.

Konanie vo veci opatrovateľskej služby

Poskytovanie opatrovateľskej služby podmienenej odkázanosťou bude podmienené už len integrovaným posudkom, ktorý pre potreby odkázanosti na sociálnu službu bude vydávať príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý na základe záverov posúdenia bude obsahovať aj

- Stupeň odkázanosti fyzickej osoby, ak je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- Činnosti, ktoré fyzická osoba pri uspokojovaní základných životných potrieb nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať s dohľadom, ak je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby

- Možný druh sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia veku potrebného na nárok na starobný dôchodok
- Termín opätovného posúdenia

Obec Dlhé nad Cirochou rozhodne o poskytnutí sociálnej služby aj v prípade, ak táto fyzická osoba má právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu vydané podľa zákona o sociálnych službách do 31.08.2025.

Spôsob určenia úhrady za opatrovateľskú službu

- (1) Úhrada za opatrovateľskú službu sa stanovuje vo 1,50€ za jednu hodinu
- (2) Celková výška úhrady za opatrovateľskú službu v kalendárnom mesiaci sa určí ako násobok sumy za jednu hodinu opatrovateľskú službu a počet hodín poskytovanej opatrovateľskej služby.
- (3) Fyzická osoba je povinná zaplatiť úhradu za opatrovateľskú službu za kalendárny mesiac, v ktorom sa opatrovateľská služba poskytla, najneskôr do 15. dňa nasledujúce kalendárneho mesiaca do pokladne Obecného úradu v Dlhom nad Cirochou.
- (4) Fyzická osoba je povinná platiť úhradu za poskytovanú opatrovateľskú službu podľa svojho príjmu a majetku.
- (5) Po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí fyzickej osobe zostať mesačne z jej príjmu najmenej 1,65 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu v zmysle zákona NR SR č. 601/2006 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov.
- (6) Fyzická osoba nie je povinná platiť úhradu za opatrovateľskú službu, ak jej príjem je nižší alebo sa rovná sume uvedenej v ods. 5. Ak je jej príjem vyšší ako je suma životného minima ustanovená v ods. 5 a jeho výška nepostačuje na zaplatenie určenej úhrady za opatrovateľskú službu, platí len časť úhrady.
- (7) Ak fyzická osoba nemá príjem alebo jej príjem nepostačuje na platenie úhrady za opatrovateľskú službu, môže úhradu alebo jej časť platiť aj iná osoba (obecný úrad uzatvorí s danou osobou zmluvu o platení úhrady za opatrovateľskú službu).
- (8) Ak fyzickej osobe nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť, prechádza táto povinnosť postupne na rodičov a deti, ak sa ich príjem neposudzuje spoločne s príjmom opatrovaného. Rodičom alebo deťom po zaplatení úhrady musí mesačne zostať 1,65 násobku sumy životného minima v zmysle § 2 písm. a) zákona NR SR č. 601/2006 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov. Rodičia alebo deti môžu uzatvoriť s obecným úradom zmluvu o platení úhrady za opatrovateľskú službu. Ak nedôjde k uzatvoreniu zmluvy, obec rozhodne o povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť za opatrovaného, ktorému nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť.

(9) Ak fyzickej osobe nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť, táto povinnosť prejde na priamych príbuzných – rodičov a deti v zmysle § 73, ods. 10 zákona o sociálnych službách a títo neuzatvoria zmluvu o platení úhrady s obcou, po zomretí fyzickej osoby, ktorej bola poskytovaná opatrovateľská služba z obce, prechádza táto nezaplatená úhrada ako pohľadávka obecného úradu a uplatní sa v dedičskom konaní.

Konanie o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov

(1) Konanie o poskytovaní sociálnej služby v zariadení pre seniorov sa začína na základe písomnej žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, ktorá musí obsahovať:

- meno a priezvisko fyzickej osoby, ktorej sa má poskytovať sociálna služba, rodné číslo, ak je pridelené, dátum narodenia a adresu jej pobytu,
- názov poskytovateľa sociálnej služby a miesto poskytovania sociálnej služby, ktoré si fyzická osoba uvedená v písme vybrala,
- druh sociálnej služby a formu sociálnej služby,
- predpokladaný deň začatia poskytovania sociálnej služby a čas poskytovania sociálnej služby
- integrovaný posudok ak bol vydaný; to neplatí, ak ide o fyzickú osobu, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby alebo zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov potrebuje z iných vážnych dôvodov. Skutočnosti preukazujúce splnenie podmienok pre rozhodnutie o poskytnutí sociálnej služby v zariadení pre seniorov z iných vážnych dôvodov je fyzická osoba povinná obci preukázať. Ak skutočnosti podmieňujúce rozhodnúť o poskytnutí sociálnej služby v zariadení pre seniorov z iných vážnych dôvodov fyzická osoba nepreukáže, obec takúto žiadosť zamietne.

Za vážne dôvody (v previazanosti s humanitnými, rodinnými, ekonomickými i morálnymi dôvodmi) možno u osoby v dôchodkovom veku považovať:

- ohrozenie správaním iných osôb (domáce násilie) a s tým súvisiaca nemožnosť užívania doterajšieho bývania,
- ohrozenie života alebo zdravia, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou
- ohrozenie sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že fyzická osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb
- strata doterajšieho bývania a nemožnosť zabezpečenia kontinuity bývania na voľnom trhu
- strata bývania v dôsledku živelnnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti
- osamelosť po strate životného partnera spojená s vysokým vekom a jeho dôsledkami v sebestačnosti a strate sociálnych kontaktov
- umožnenie spoločného zdieľania života so životným partnerom, ktoré mu sa poskytuje sociálna služba v zariadení i pre seniorov (zväčša v posledných fázach života).

Ak fyzická osoba, ktorá podala žiadosť o poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie sociálnej služby nemá vydaný integrovaný posudok alebo nemá vydané právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu podľa zákona o sociálnych službách účinného do 31.08.2025, obec Dlhé nad Cirochou v rozsahu svojej pôsobnosti podá podnet na začatie konania o integrovanom posudku príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Bezodkladné poskytnutie sociálnej služby

Obec Dlhé nad Cirochou v rozsahu svojej pôsobnosti poskytne alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby fyzickej osobe bezodkladne, ak je jej život alebo zdravie vážne ohrozené, ak fyzická osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, alebo ak fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby skončila pobyt v zariadení a nemá zabezpečené podmienky na bývanie v prirodzenom rodinnom prostredí.

Za vážne ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby sa považuje najmä, ak táto fyzická osoba je ohrozená správaním inej fyzickej osoby, je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a nemá žiadnu blízku osobu alebo jej blízka osoba, na ktorej pomoc bola odkázaná, zomrie alebo táto fyzická osoba nemá zabezpečenú osobnú starostlivosť alebo jej nemožno túto osobnú starostlivosť zabezpečiť manželom alebo manželkou, plnoletým dieťaťom alebo rodičom alebo inou fyzickou osobou, ktorú súd ustanovil za opatrovníka.

Pri bezodkladnom poskytnutí alebo zabezpečení poskytovania sociálnej služby fyzická osoba uvedie v žiadosti len údaje: meno a priezvisko fyzickej osoby, ktorej sa má poskytovať sociálna služba, rodné číslo, ak je pridelené, dátum narodenia a adresu jej pobytu. Písomnú žiadosť s ostatnými náležitosťami predloží dodatočne.

Sociálna služba poskytovaná bezodkladne sa môže poskytovať aj pred nadobudnutím právoplatnosti integrovaného posudku. Fyzická osoba však musí obci hodnoverne preukázať začatie konania o integrovanom posudku na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Zmluva o poskytovaní sociálnej služby

(1) Obec (ďalej len poskytovateľ sociálnej služby) poskytuje sociálnu službu na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby musí byť uzatvorená spôsobom, ktorý je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný.

(2) Ak má fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby je povinná poskytovateľovi sociálnej služby na účely uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby uviesť tieto údaje a predložiť tieto potvrdenia a doklady, ktoré sa považujú za žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, a ktorými sú:

- meno a priezvisko, rodné číslo, ak je pridelené, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu fyzickej osoby, ktorej sa má poskytovať sociálna služba,
- miesto poskytovania sociálnej služby,
- druh sociálnej služby a formu sociálnej služby,
- deň začatia poskytovania sociálnej služby a čas poskytovania sociálnej služby a
- potvrdenie o príjme a doklady o majetkových pomeroch fyzickej osoby, ktorej sa má poskytovať sociálna služba, a osôb, ktorých príjmy sa s ňou spoločne posudzujú a spoločne započítavajú; to neplatí pre fyzickú osobu, ktorá bude platiť úhradu najmenej vo výške ekonomicky oprávnených nákladov.
- integrovaný posudok, ak bol vydaný

(3) Zmluva o poskytovaní sociálnej služby obsahuje

- označenie zmluvných strán,
- druh poskytovanej sociálnej služby,
- vecný rozsah sociálnej služby a formu poskytovania sociálnej služby,

- deň začatia poskytovania sociálnej služby,
- čas poskytovania sociálnej služby
- miesto poskytovania sociálnej služby,
- sumu úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a spôsob jej platenia,
- sumu úhrady za sociálnu službu po uplatnení § 73 ods. 1 až 10 zákona o sociálnych službách a spôsob jej určenia,
- podmienky zvyšovania sumy úhrady za sociálnu službu,
- dôvody jednostrannej výpovede zmluvy
-

(4) V zmluve o poskytovaní sociálnej služby si môžu zmluvné strany dohodnúť aj ďalšie náležitosti podľa druhu sociálnej služby.

(5) Ak poskytovateľ sociálnej služby, ktorého požiadala obec o poskytovanie sociálnej služby predloží návrh zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktorý je v súlade so zákonom o sociálnych službách a fyzická osoba odmietne uzatvoriť túto zmluvu, povinnosť obce poskytnúť sociálnu službu alebo zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby pre fyzickú osobu sa považuje za splnenú.

(6) Ak sa zmenia skutočnosti, ktoré sú predmetom zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, možno tieto skutočnosti zmeniť dodatkom k zmluve o poskytovaní sociálnej služby, ak si to účastníci v tejto zmluve dohodli.

(7) Ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na určenie sumy úhrady a platenie úhrady za sociálnu službu, poskytovateľ sociálnej služby a prijímateľ sociálnej služby sú povinní uzatvoriť dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

(8) Prijímateľ sociálnej služby môže jednostranne vypovedať zmluvu o poskytovaní sociálnej služby kedykoľvek aj bez uvedenia dôvodu; výpovedná lehota nesmie byť dlhšia ako 30 dní.

(9) Poskytovateľ sociálnej služby môže jednostranne vypovedať zmluvu o poskytovaní sociálnej služby len z týchto dôvodov:

- prijímateľ sociálnej služby hrubo porušuje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby najmä tým, že hrubo porušuje dobré mravy, čím narúša občianske spolužitie
- alebo nezaplatí dohodnutú úhradu za sociálnu službu
- pri poskytovaní opatrovateľskej služby sa za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy považuje aj hrubé porušenie dobrých mravov, ktoré narúša občianske spolužitie, ktorého sa dopustí manžel, manželka, rodič alebo plnoleté dieťa prijímateľa tejto sociálnej služby vo vzťahu k pracovníkovi opatrovateľskej služby,
- prijímateľ sociálnej služby neuzatvorí dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby
- prijímateľ sociálnej služby bez vážneho dôvodu nevyužíva sociálnu službu po dobu dlhšiu ako šesť po sebe nasledujúcich mesiacov; za vážny dôvod sa považuje najmä pobyt v zdravotníckom zariadení

(10) Pri jednostrannom vypovedaní zmluvy je poskytovateľ sociálnej služby povinný doručiť do vlastných rúk

- písomnú výpoveď s uvedením dôvodu výpovede
 1. prijímateľovi sociálnej služby,

- 2. zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby,
- 3. opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom
- kópiu výpovede s uvedením dôvodu výpovede dôverníkovi.

(11) Poskytovateľ sociálnej služby môže jednostranne vypovedať zmluvu o poskytovaní sociálnej služby po doručení

- písomného upozornenia na možnosť výpovede z tohto dôvodu do vlastných rúk
 - 1. prijímateľovi sociálnej služby,
 - 2. zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby,
 - 3. opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom
- kópie písomného upozornenia na možnosť výpovede z tohto dôvodu do vlastných rúk dôverníkovi.

Záverečné ustanovenia

Pokiaľ v tomto všeobecne záväznom nariadení nie je podrobnejšia úprava, odkazuje sa na zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňom 01.01.2026

V Dlhom nad Cirochou

Ing. Ján Kníž, v.r

starosta obce